

Utbildnings- och forskningsstrategi 2013-2016

En strategi för excellens och hållbar utveckling

Beslutat av Högskolestyrelsen
2013-02-15
Dnr: HIG 2011/380

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utbildning och forskning under 2009-2012	2
Utgångspunkter för utbildnings- och forskningsstrategin 2013-2016.....	4
Utbildning.....	6
Utbildningsutbud för samhällets behov.....	6
1. Vision, verksamhetsidé och utbildningens koppling till forskningsprofiler	8
2. Forskningsanknytning av utbildning vid HiG	8
3. Utbildningens distributionsformer.....	9
4. Professionsknytning	10
5. Studentrekrytering	11
Forskning	12
Mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet med samhällelig relevans	12
Mål för forskningen.....	13
1. Centrala mål för forskningen.....	14
2. Processmål för realisering av forskningsaktiviteten.....	15
Jämställdhet och mångfald	16

Sammanfattning

Högskolan i Gävles målsättning är att 2016 ha en ledande position inom utbildning och forskning för en hållbar livsmiljö för människan. Det betyder att Högskolan står för det framtiden behöver och ska bedriva såväl excellent forskning som utbildning av hög kvalitet, för en samhällsutveckling som värnar den miljö människor finns i, både på sitt arbete och på sin fritid.

Utbildnings- och forskningsstrategin för 2013-2016 innebär en kraftsamling för att stimulera mångvetenskapliga utbildnings- och forskningsmiljöer, baserade på olika hållbarhetsperspektiv. Genom koncentration och fokus på excellens och hållbar utveckling, ska kvaliteten i utbildnings- och forskningsverksamheten förstärkas. Utbildningsutbudet ska sträva efter att tillgodose samhällets behov av utbildning, koncentrerat till ett antal starka områden där förutsättningarna för forskningsanknytning och studentrekrytering är goda. Högskolan i Gävle ska behålla och ytterligare stärka sin attraktionskraft hos studenterna och sin framskjutna position som utbildningsanordnare på den nationella arenan.

Högskolan ska i ökad grad utveckla mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet, som i sin tillämpning har samhällelig relevans på regional, nationell och internationell nivå. Kärnan ska utgöras av de två existerande forskningsprofilerna, med egna forskarutbildningsrätter; *Byggd miljö* och *Hälsofrämjande arbetsliv*, som fortsatt ska stärkas och utvecklas. Den ämnesspecifika forskningen inom profilerna ska utvecklas så att fler ämnen erhåller rätt att examinera på forskarnivå. Den mångvetenskapliga forskningsmiljön ska stärkas genom att ämnen utanför profilerna ges förbättrade möjligheter att söka sig till profilerna.

Den nationellt och internationellt erkända forskningsmiljön inom områdena didaktik och pedagogik ska under perioden 2013- 2016 ges förutsättningar att utvecklas till en tredje forskningsprofil.

Högskolans medel för forskning, såväl statliga som externa, ska öka under perioden. Externa medel för forskning ska vid utgången av 2016 utgöra en högre andel av Högskolans totala forskningsmedel än det statliga forskningsanslaget.

Utbildning och forskning under 2009-2012

Högskolan i Gävle har utvecklats till en av Sveriges större högskolor och en betydelsefull mötesplats för bildning och kvalificerade akademiska samtal. Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete har Högskolan formats till en god och stimulerande arbetsplats för såväl studenter som medarbetare. I campusmiljön på Kungsbäck, som är en av landets vackraste högskolemiljöer, erbjuds en attraktiv och tillgänglig arbets- och studiemiljö.

Genom en ny vision och en ny verksamhetsidé kan såväl studenter som personal agera etiskt och miljömässigt ansvarsfullt i såväl forskning som utbildning. Vid Högskolan i Gävle har förutsättningar skapats för kreativitet och högskolepedagogisk utveckling. Högskolan har arbetat med strategisk kompetensförsörjning och erbjuder ett långsiktigt hållbart utbildningsutbud som rekryterar studenter, såväl regionalt som nationellt och internationellt.

En ändamålsenlig, transparent och effektiv organisation har skapat förutsättningar för Högskolan i Gävle att bedriva såväl akademisk utbildning som forskning av hög kvalitet. Infrastrukturen och administrationen har effektiviserats under perioden. Högskolan har verkat för mångvetenskapliga och ämnesövergripande samarbeten inom såväl forskning som utbildning. Vid Högskolan i Gävle bedrivs forskning som karaktäriseras av en tydlig fokusering på specifika forskningsområden av nationell relevans, med god internationell publicering. Forskningen har en utvecklad samverkan och samproduktion med omgivande samhälle.

Högskolan i Gävles prioritering av de två forskningsprofilerna *Byggd miljö* och *Hälsofrämjande arbetsliv* i forsknings- och utbildningsstrategin 2009-2012, har fallit väl ut. Båda profilerna har under perioden utvecklats framgångsrikt och erhållit rätten att utfärda examen på forskarnivå. Profilerna omfattar breda forskningsområden som är centrala för Högskolans nya verksamhetsidé och vision.

Högskolan i Gävle är en av få internationella forskningsmiljöer, som framgångsrikt fokuserat på området byggd miljö, med inriktning mot byggnader, resurshållning, miljöpåverkan, inomhusmiljö och människa, i samverkan mellan områdena energisystem, inomhusmiljö och miljöpsykologi. Inom profilen finns även kompletterande forskningsspecialiteter inom områden som besluts-, risk- och policyanalys, datavetenskap, geomatik, industriell ekonomi, samt fastighets- och företagsekonomi. Högskolans ansökan om etablering av en företagsforskarskola (*Resource-Efficient Energy Systems in the Built Environment*) i samarbete med Mälardalens högskola och Högskolan Dalarna beviljades i december 2012 av KK-stiftelsen. Därmed finns vid Högskolan i Gävle landets enda forskarskola som bedriver forskning i samarbete med näringslivet om renovering av miljonprogrammets byggnader.

Även den andra profilen, *Hälsofrämjande Arbetsliv*, är bred då den inkluderar arbetslivets konsekvenser på hälsan i vid mening och inte bara den del som kan kopplas till arbetets villkor. Exempelvis omfattar forskningen även hur arbetslivet påverkar människor att leva ett hälsofrämjande liv vid sidan av arbetet. Arbetshälsovetenskap, som är det första forskarutbildningsämnet inom profilen, omfattar relevanta delar av samhällsvetenskap, medicinsk vetenskap, beteendevetenskap, teknik och naturvetenskap, så som arbetsfysiologi, ergonomi, epidemiologi, vårdvetenskap, psykologi, socialt arbete, pedagogik och företagsekonomi.

Forskningen inom profilen ligger i den internationella forskningsfronten. Som ett erkännande av profilens höga forskningskvalitet tilldelades Högskolan i Gävle 2009, som enda högskola i landet, ett FAS-centrum, benämnt *Kroppen i arbete, från problem till potential*.

Under 2011 uppfördes ett nytt forskningshus med välutrustade maskin- och laborationshallar för profilernas forskning. Även grundutbildning bedrivs i huset.

Även andra forskningsområden vid Högskolan i Gävle har utvecklats väl under perioden 2009-2012. Det gäller exempelvis forskningen inom elektronik och robotik med tillämpning inom båda profilområdena. Ett välutrustat forskningslaboratorium för radio har uppförts och ett för biorobotik är under uppförande. Även inom forskningsområdet humaniora har ett brett fält av innovativ forskning bedrivits, präglad av såväl nationell som internationell samverkan. Dessutom har en betydande mångvetenskaplig forskningsvolym byggts upp inom områdena didaktik och pedagogik.

Forskningen vid Högskolan i Gävle har bidragit till utbildningarnas forskningsanknytning på såväl grundnivå som avancerad nivå. Högskolan har också framgångsrikt lyckats attrahera externa medel från Vetenskapsrådet, Formas, Energimyndigheten, KK-stiftelsen och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS). Vid Högskolan finns en forskarskola inom området arbete, stress, hälsa och prestation och en företagsforskarskola inom energiområdet är under utveckling.

Inom utbildningen har fyra nya masterexamensrätter erhållits (energisystem, elektronik, miljöpsykologi och arbetshälsovetenskap). På avancerad nivå har sju ettåriga magisterprogram kunnat erbjudas.

Sammanfattningsvis har en betydande förnyelse av utbildningsutbudet vid Högskolan i Gävle skett under perioden men det totala utbildningsutbudet har inte ökat. Exempel på nya utbildningar som introducerats under perioden är informatörsprogrammet, idrottsvetenskapliga programmet och programmet för professionellt skrivande, samt ett ökat antal magister- och masterprogram. Ett framgångsrikt exempel på nya former för utbildning, som utvecklats under perioden, är Cooperative Education (Co-op), vilken är en nyare form av arbetsintegrerad utbildning. Vidareutveckling av distansformen har skett under perioden i såväl pedagogiskt som tekniskt hänseende.

Efterfrågan på Högskolans utbildningar har uppvisat en positiv trend under 2009 – 2012. Höstterminen 2012 hade Högskolan i Gävle näst flest förstahandssökande av alla Sveriges högskolor. Det visar att Högskolans attraktionskraft markant ökat under perioden.

Utgångspunkter för utbildnings- och forskningsstrategin 2013-2016

Två arbetsgrupper vid Högskolan i Gävle – en utbildningsstrategigrupp och en forskningsstrategigrupp – har tagit fram underlaget till utbildnings- och forskningsstrategin för perioden 2013 – 2016. Strategin, som har sin grund i Högskolans nya verksamhetsidé och vision, syftar till att ytterligare höja kvaliteten i utbildnings- och forskningsverksamheten, genom koncentration med fokus på excellens och hållbar utveckling.

Verksamhetsidé

Högskolan i Gävle sätter människan i centrum och utvecklar kunskapen om en hållbar livsmiljö.

Vision

Högskolan i Gävle har en ledande position inom utbildning och forskning för en hållbar livsmiljö för människan.

Mål

Genom en väl utvecklad samverkan och samproduktion med andra lärosäten, det lokala och regionala näringslivet samt den civila och offentliga sektorn har Högskolan i Gävle:

- ett utbud av professionsutbildningar, som uppfyller samhällets behov av kompetens på lokal, regional och nationell nivå och som är efterfrågade av studenterna,
- utbildningar på grundnivå och avancerad nivå inom Högskolans starka områden,
- forskning och forskarutbildning av hög internationell klass inom Högskolans profilområden,
- stor tillgänglighet till Högskolans utbildningar genom flexibla lösningar med obegränsade studiemöjligheter i tid och rum,
- en attraktiv och stimulerande arbets- och lärandemiljö med tydliga internationella inslag.

Verksamheten håller hög internationell kvalitet, och bidrar till en effektiv resursanvändning samt en hållbar samhällsutveckling.

Högskolan i Gävle gick 2010 in i en ny institutionell organisation där sex institutioner, tre centrumbildningar och ett forskningsinstitut ersattes av tre akademier. Omorganisationen kan delvis ses som ett steg bort ifrån den universitetsvision som 2011 ersattes med nu gällande vision och verksamhetsidé, vilka medfört en radikal kursändring. Den tidigare visionen, som avsåg att stimulera utveckling av starka ämnesmiljöer, har ersatts av en vision som anlägger ett mer tematiskt perspektiv på verksamheten och avser att stimulera starka mångvetenskapliga utbildnings- och forskningsmiljöer, baserade på olika hållbarhetsperspektiv. Högskolans styrelse har därutöver antagit två profilområden och ställt sig positiv till att pröva förutsättningarna för utvecklandet av ett tredje profilområde. Även dessa beslut bidrar till att ge utvecklingen av Högskolans verksamhet en mer tematisk än

ämnesbaserad karaktär. Utbildnings- och forskningsstrategin för perioden 2013 – 2016 avser att motverka bredd och fragmentering i utbildningsutbudet och manar nu istället till koncentration kring ett begränsat antal starka områden där förutsättningarna för forskningsanknytning och studentrekrytering är goda.

Inom de ramar och utifrån de riktlinjer som denna strävan mot koncentration sätter upp, ska Högskolan i Gävle ha som ambition att beakta samhällets behov av utbildning, samt behålla och vidareutveckla sin framskjutna position som utbildningsanordnare på den nationella och internationella arenan.

Utbildningsstrategin har som en av sina främsta uppgifter att ge stöd för beslut om Högskolans utbildningsutbud. I detta syfte formuleras nedan fem styrfaktorer, som på ett konkret sätt bör tillämpas i akademiernas strategiska arbete.

Forskningsstrategin har som ett av sina främsta mål att utveckla ökad mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet som på ett strategiskt sätt samlar och utnyttjar Högskolans forskarkompetenser, så att möjligheterna ökar för att få externa medel från de stora anslagsgivarna och att de internationella publiceringarna och citeringarna ökar. Regionala, nationella och internationella perspektiv ska återspeglas i forskningen, så att Högskolan i Gävle bidrar till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Utbildning

Utbildningsutbud för samhällets behov

Högskolans utbildningsutbud fastställs årligen av högskolestyrelsen för kommande läsår. Akademicheferna lämnar underlag till högskolestyrelsens beslut. Akademichefernas förslag är resultatet av strategiska överväganden som ska stå i samklang med Högskolans övergripande strategi. Vägledande är att all utbildning vid Högskolan i Gävle ska ta samhällets behov i beaktande och, i den mån det är förenligt med de styrfaktorer som anges i denna strategi, sträva efter att tillmötesgå de behov som formuleras av det regionala, nationella och internationella närings- och kulturlivet, samt den offentliga sektorn.

Genom samverkan, som är länken mellan Högskolan i Gävle och omvärlden, kan dessa behov identifieras. Samverkansuppdraget syftar till att skapa ett erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan Högskolans utbildning och forskning och det omgivande samhället. Samverkan är en viktig kvalitetsfråga för utbildningarna och för forskningen vid Högskolan. Samverkan skall under 2013 – 2016 vara en helt integrerad del av Högskolans utbildning och forskning.

Högskolan i Gävle ska genom utbildning i samverkan skapa viktiga kontakter med arbetslivet, vilket stärker studenternas ställning på arbetsmarknaden. Anställningsbarhet, i meningen förmåga till självförsörjande, är ett viktigt kvalitetskriterium för Högskolans utbildningsprogram under 2013 – 2016 och kontakterna med det omkringliggande samhället är därför högprioriterade. Co-op-utbildningar och Co-op-inspirerade utbildningar ligger väl i linje med Högskolans samverkansmål och utbildningsformen ska därför utvecklas under perioden.

Inom ramen för den reguljära utbildningen ska Högskolan i Gävle initiera och erbjuda ett kvalificerat samarbete på gemensamma arenor. Det primära inom samverkan är ett ömsesidigt och kvalificerat kunskapsutbyte som kan ske i olika former, till exempel i projektform och/eller i nätverk.

Under 2013 – 2016 ska kurser, seminarier och andra former av uppdragsutbildning öka i omfattning och konceptet ”arbetsintegrerat lärande” ska utvecklas. Kvalitetskravet på Högskolans uppdragsutbildningar ska vara lika högt ställt som på reguljära kurser. Att utgå från en gemensam kunskapsbas där erfarenheter och kompetens samlas, kommer hela Högskolan till godo.

Högskolan i Gävle prövar under 2013 – 2016 möjligheter till ökade satsningar på entreprenörskap och entreprenöriellt lärande. I detta arbete ingår att ge definitioner av begreppen som kan accepteras som akademiskt stringenta, samt att pröva möjligheterna att integrera förhållningssätten i utbildningar där de bedöms relevanta. Högskolan i Gävle förhåller sig i och med detta till den strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet som regeringen presenterat – ”entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet” (*Strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet*, Regeringskansliet, 2009) – från grundskolan till högskolan. Nedan formuleras fem styrfaktorer, vilka i angiven ordning beskriver utbudsstrategin. De överväganden och ställningstaganden som ligger till grund för formuleringarna av dessa styrfaktorer redovisas närmare i det följande.

1. *Vision, verksamhetsidé och utbildningens koppling till forskningsprofiler*

Kurser och utbildningsprogram ska sträva efter en för utbildningsområdet naturlig och relevant – men tydlig – koppling till verksamhetsidé och vision. Det ska vara lätt att svara på frågan på vilket sätt de olika utbildningsprogrammen står i samklang med Högskolans vision och verksamhetsidé. Kurser och utbildningsprogram får därutöver gärna knyta an till Högskolans forskningsprofiler.

2. *Forskningsanknytning*

Kurser får endast erbjudas under förutsättning att en god forskningsanknytning av utbildningen kan garanteras.

3. *Utbildningens distributionsformer*

Kurser ska företrädesvis ges inom ramen för program eller i nära anslutning till program. I nära anslutning innebär i första hand kompetensutvecklingskurser efter examen från utbildningsprogram, eller – om studentunderlaget så medger – fristående kurser inom ett ämne som utgör huvudområde i utbildningsprogram. Distansformer för utbildning ska vidareutvecklas och kvalitetsstärkas under perioden.

4. *Professionsanknytning*

Utbildningsprogram på grundnivå ska företrädesvis leda till en akademisk yrkesexamen eller kandidatexamen i professionsanknutna program, utformade i dialog med branschföreträdare i syfte att tillmötesgå såväl krav på relevanta yrkeskunskaper som krav på generella akademiska kunskaper och färdigheter.

5. *Studentrekrytering*

Utbildningsprogram ska erbjudas inom områden där rekryteringsbasen är dokumenterat god, eller med starka skäl kan förmodas bli god. Utbildningsprogram på grundnivå bör ha minst en förstahandssökande per plats. Den längsta tid ett utbildningsprogram bör erbjudas utan att platserna fylls är tre år.

1. Vision, verksamhetsidé och utbildningens koppling till forskningsprofiler

Högskolans utbildningsprogram ska ha tydliga kopplingar till vision och verksamhetsidé. Därutöver bör de på sikt ha en koppling till någon av Högskolans forskningsprofiler. Det innebär koncentration och kraftsamling kring ett begränsat antal starka områden; forskningsstarka såväl som rekryteringsstarka.

Högskolans i dessa avseenden starka områden har i vissa fall utvecklats före och utanför ramen av den verksamhetsidé och vision som idag är vägledande, vilket innebär att tolkningen av visionen och en gradvis anpassning av Högskolans starka områden måste tillåtas konvergera i ett längre tidsperspektiv. Dock ska inte nya tillväxtområden tillåtas utan att de på ett tydligt sätt kan motiveras inom ramen för Högskolans nya vision och verksamhetsidé.

De befintliga profilområdena inom forskningen utgörs av Högskolans starka forskningsområden *Hälsofrämjande Arbetsliv* och *Byggd Miljö*, liksom av en möjlig framväxande tredje forskningsprofil med bas i pedagogik och didaktik. Under perioden ska Högskolans forskningsprofiler och det samlade utbildningsutbudet stimuleras till att konvergera så att kopplingen mellan utbildningsutbudet och forskningsprofilerna blir tydligare.

2. Forskningsanknytning av utbildning vid HiG

Högskolelagen föreskriver att all högskoleutbildning ska vila på vetenskaplig grund (Högskolelagen 1 kap § 2-3). Vetenskaplig grund innebär forskningsanknytning, vilken är en förutsättning för all högre utbildning, både enligt högskolelag och lokala styrdokument.

All utbildning vid Högskolan i Gävle ska därför vara forskningsanknuten och den forskning som bedrivs vid Högskolan i Gävle ska vara naturligt kopplad och strategiskt styrd till de utbildningsprogram och de kurser som erbjuds. Saknas möjligheter till forskningsanknytning inom ett visst område ska inte kurser eller utbildningsprogram utvecklas eller erbjudas inom området.

Ett första kriterium för att utbildningen ska anses vara forskningsanknuten är att undervisande lärare är väl förtrogna med kunskaps-/forskningsfronten inom sitt ämnesområde. Utbildning ska bedrivas av forskningsaktiva lärare, d.v.s. av lärare som själva bedriver forskning inom ämnet eller är aktiva forskningskonsumenter. Alla lärare har ett ansvar att följa med i forskningsutvecklingen och att kontinuerligt uppdatera sina ämneskunskaper. Alla lärare ska inom ramen för sin tjänst både undervisa och bedriva forskning/kompetensutveckling.

Vidare är valet av arbetsformer och arbetssätt av avgörande betydelse för utbildningens forskningsanknytning. Studenterna ska utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt och tränas i kritiskt tänkande. Studentaktiva undervisningsformer där studenter söker, bearbetar och värderar vetenskaplig litteratur (vetenskapliga artiklar, forskningsrapporter och böcker skrivna på vetenskaplig grund) är att föredra. Studenterna ska tidigt i sin utbildning tränas i att avgränsa ett relevant problem, att söka tillgänglig kunskap inom problemområdet, att inta en preliminär ståndpunkt i frågan, att formulera ståndpunkten så att den går att kritisera samt att kunna ändra ståndpunkt i de delar där argumentationen inte håller måttet för kritiken. Seminariet är navet i den högre utbildning som den vetenskapliga diskussionen kretsar kring

och studenter ska ges goda möjligheter att reflektera över och diskutera sina ståndpunkter i seminarier.

Högskolans rekryteringsstrategi ger viktiga förutsättningar för forskningsanknytning av utbildningen. Målet under perioden är att andelen av Högskolans lärare som är disputerade ska överstiga 50 % och andelen helårsstudenter per disputerad lärare ska vara färre än trettio (≤ 30). Vid nyanställningar ska företrädesvis disputerade lärare anställas och doktorandtjänster ska inrättas för att ge adjunkter möjlighet till forskarutbildning.

Forskningsresultat från pågående och avslutade forskningsprojekt ska vara naturliga inslag i undervisningen och information om Högskolans forskning ska ges till studenterna vid exempelvis öppna föreläsningar och/eller i andra forum. Studenterna ska ha god kännedom om den forskning som bedrivs vid Högskolan i Gävle. Studenter, på såväl grundnivå som avancerad nivå, ska involveras i den pågående forskningen och ges möjlighet att skriva sina examensarbeten i anslutning till pågående forskningsprojekt.

Forskningen ska vara förankrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå och bidra till att studenterna får del av aktuell forskning. Doktorander och forskare medverkar i undervisningen på grundnivå och avancerad nivå, samt bereder studenterna möjligheter att själva bidra till kunskapsutvecklingen. Forskningen bidrar därigenom till en attraktiv och stimulerande lärandemiljö för studenterna samtidigt som den främjar en stimulerande arbetsmiljö för doktorander och forskare.

3. Utbildningens distributionsformer

Högskolan i Gävle erbjuder i dag ett brett och mångfacetterat utbud av fristående kurser. Den generella bilden är att program ofta rekryterar bättre än fristående kurser. Dessutom möjliggör programformen en långsiktighet i planeringen kring verksamheten och kvalitetsarbetet. Under perioden 2013 – 2016 kommer därför utbildning i programform att prioriteras framför fristående kurser.

Utbildningsprogram kan erbjudas i campus- eller distansutförande, i enlighet med de strategiska, praktiska och ekonomiska prioriteringar som programgivande akademi gör i utbudsberedningen. Det kvantitativa förhållandet mellan distans- och campusbaserade utbildningar förväntas bli i stort sett oförändrat under perioden. I kvalitativt hänseende ska distansutbildningen utvecklas ytterligare, för att förbättrade möjligheter till utbildning och kompetensutveckling för studenter som inte kan flytta eller pendla till Högskolan ska kunna erbjudas.

Högskolan i Gävle ska under perioden pröva möjligheten att bli distanscertifierad för att öka kvaliteten i såväl distansteknik som distanspedagogik. En del i satsningen på distansutbildningen ska vara global och bidra till ökad internationalisering. Särskild prioritet ska ges till att utveckla den avancerade nivån (magister- och masterutbildningar) på distans.

Under perioden ligger de största utmaningarna inom distansutbildningarna i att höja nivån på distansteknik och distanspedagogik, samt att öka studentgenomströmningen. Högskolan ska under perioden arbeta aktivt för att stärka lärarnas distanspedagogiska kompetens och Högskolans tekniska infrastruktur i enlighet med de pedagogiska krav som verksamheten ställer. En förväntad effekt av dessa strategiska mål är att prestationsgraden inom

distansutbildningarna höjs. Prestationsgraden inom distansutbildningarna ska följas upp under perioden 2013 – 2016.

Ansvaret för detta utvecklingsarbete bärs gemensamt av akademierna i samarbete med högskolebiblioteket och Learning Center.

3.1 Utbildning på avancerad nivå

Högskolan i Gävle har vid ingången av perioden masterexamensrätt inom fyra områden. Inom ramen för dessa examensrätter erbjöds höstterminen 2012 tre masterprogram. På avancerad nivå, men med examen på magisternivå, erbjöds höstterminen 2012 sju ettåriga utbildningsprogram; flera med internationell profil. Därutöver erbjöds tre akademiska yrkesutbildningar med examen på avancerad nivå.

I anslutning till det utbildningsutbud på grundnivå som blir resultatet av de fem styrfaktorerna, ska ett utökat utbud av masterutbildningar utvecklas och erbjudas vid Högskolans akademier. Utbildningsprogram på avancerad nivå underkastas inte samma stränga krav i fråga om studentrekrytering som utbildningsprogram på grundläggande nivå, men än starkare krav på forskningsanknytning och koppling till Högskolans forskningsprofiler.

Ett riktmärke är att fem utbildningsprogram på avancerad nivå inom varje forskningsprofilområde ska kunna erbjudas vid utgången av 2016. På sikt ska masterprogram – eventuellt med etappavgång efter ett år – prioriteras framför ettåriga magisterprogram.

3.2 Huvudområden

Områden som är huvudområden i utbildningsprogram ska ges goda förutsättningar att upprätthålla hög akademisk och pedagogisk kvalitet. Forskning med tydlig koppling till huvudområdets kärninnehåll måste bedrivas och en långsiktig försörjning av lärarkompetens måste säkras. Detta förhållande ger incitament för kraftsamling kring ett begränsat antal starka huvudområden.

Ämnesområden som inte utgör huvudområde i utbildningsprogram, ska inte ha egen examensrätt, utan anpassas till att utgöra stödjande områden inom olika utbildningsprogram, eller på sikt avvecklas. Områden som utgör undervisningsämnen i ämneslärarprogrammet ska ges förutsättningar att uppfylla samma kvalitetskrav som huvudområden i kandidatutbildningar.

Alla fristående kurser som erbjuds ska tillhöra ett område (huvudområde eller stödjande område) och alla utbildningar ska vara påbyggnadsbara, antingen vid Högskolan i Gävle eller vid annat lärosäte genom överenskommelse och/eller genom avtal.

4. Professionsknytning

Yrkesanknutna högskoleutbildningar – fortsättningsvis benämnda professionsutbildningar – kan delas in i två huvudkategorier, som båda utgör framgångsrika inslag i utbildningsutbudet, men som av formella skäl bör hållas isär. En akademisk yrkesutbildning är en professionsutbildning vars examen regleras i högskoleförordningens bilaga 2. Vid Högskolan i Gävle finns akademiska yrkesutbildningar med examen på såväl grundnivå som på avancerad nivå.

Utöver de akademiska yrkesutbildningarna erbjuder Högskolan i Gävle ett antal professionsutbildningar som tydligt syftar till yrkesverksamhet inom ett någorlunda väl definierat verksamhetsområde, men som leder till en generell kandidatexamen, eftersom ingen reglerad yrkesexamen finns definierad för professionen i fråga. Dessa utbildningsprogram ska vara utformade i dialog med branschföreträdare i syfte att tillmötesgå krav på relevanta yrkeskunskaper, samtidigt som de ska säkra de generella mål för kandidatexamen som anges i högskoleförordningens bilaga 2.

Ett av Högskolans övergripande mål är att tillhandahålla professionsutbildningar, som uppfyller samhällets behov av kompetens och redan inom ramen för den föregående utbildningsstrategin prioriterades utbildningar som på ett tydligt sätt syftar till yrkesverksamhet. Bland de mest sökta utbildningarna vid Högskolan återfinns program ur denna kategori. Strategin att satsa på professionsutbildningar har i den meningen varit framgångsrik och får därför en fortsättning även under perioden 2013 – 2016.

5. Studentrekrytering

Under perioden 2013 – 2016 förväntas Högskolan i Gävles utbildningsuppdrag krympa till följd av aviserade prioriteringar på nationell nivå. De utbildningsplatser som ryms inom utbildningsuppdraget ska fördelas mellan Högskolans utbildningsprogram och kurser i enlighet med utbildningsstrategin, så att kvalitet kan säkras inom forskning och undervisning.

Antal förstahandssökande kan ses som ett mått på ett lärosätes attraktionskraft, och ger samtidigt en bild av vilka utbildningar inom lärosätet som har den största attraktionskraften. En konsekvens av detta är att god studentrekrytering blir en viktig styrfaktor för Högskolans utbildningsutbud. Med ett högt antal förstahandssökande på program höjs antagningspoängen och med en hårdare konkurrens om platserna kan antalet avhopp från utbildningen förmodas sjunka. Detta stärker såväl förutsättningarna att hålla hög kvalitet, som den ekonomiska bärkraften.

Antalet utbildningsplatser på utbildningsprogram och fristående kurser ska vara realistiskt dimensionerat i förhållande till förväntat söktryck. Minst en förstahandssökande per plats är det värde som är vägledande i dimensioneringen av ett utbildningsprogram och programmet bör inte få erbjudas under längre tid än tre år om inte platserna fylls.

5.1 Internationalisering

I enlighet med regeringens ambitioner att utveckla Sverige till en ledande utbildningsnation, satsar Högskolan i Gävle brett på internationalisering av sin utbildning och forskning. Detta innebär, förutom fortsatta satsningar på pågående utbytessamarbeten, nya och kraftfulla satsningar på att stärka Högskolan i rollen som en internationell, konkurrenskraftig och attraktiv utbildningsanordnare med hög kvalitet.

Antalet internationella uppdragsutbildningar och engelskspråkiga internationella utbildningar; främst på avancerad nivå, men även på grundnivå, ska öka under perioden. Därutöver ska antalet avgiftsbetalande tredjelandsstudenter öka genom strategiskt planerade, kraftfulla och riktade satsningar på länder där det finns uttalad efterfrågan på europeiska utbildningar. Högskolan ska också öka samarbetet med utvalda och relevanta internationella aktörer inom näringsliv, utbildning och forskning samt transnationella organisationer.

Forskning

Mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet med samhälllig relevans

Forskningen vid Högskolan i Gävle ska sträva efter en naturlig och relevant – men tydlig – koppling till verksamhetsidé och vision och bidra till att Högskolan intar en ledande position inom utbildning och forskning för en hållbar livsmiljö för människan.

Högskolan har som mål att utveckla ökad mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet, som i sin tillämpning har samhälllig relevans på regional, nationell eller internationell nivå. Genom ett mer fokuserat mångvetenskapligt forskningssamarbete, som på ett strategiskt sätt samlar och utnyttjar Högskolans forskarkompetenser, ökar såväl möjligheterna att få externa medel från de stora anslagsgivarna som möjligheterna till publicering i framstående internationella tidskrifter. Samtidigt stärks utbildningens forskningsanknytning ytterligare. Det är vidare viktigt att utveckla kreativa forskningsinitiativ som stimulerar forskningen och forskningssamarbetet både inom Högskolan och med externa forskningsmiljöer. Detta uppnås bland annat genom värdskap för mångvetenskapliga forskningskonferenser samt genom ett utökat samarbete över akademi-, ämnes- och forskningsprofilgränser inom Högskolan. Samverkan och samproduktion med externa forskningsintressenter ska på motsvarande sätt stimuleras.

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) har en central roll för Högskolans utbildning, forskning och kvalitetsgranskning, och ska under 2013 – 2016 fortsätta att utveckla kvaliteten på forskningen. UFN har en betydelsefull uppgift i att följa upp och bevaka hur forskningsmedlen används samt i att fortsatt utveckla arbetet med kvalitetsindikatorer för att öka tilldelning av forskningsanslag, statliga som externa.

Fler forskare och disputerade lärare är en viktig förutsättning för att stärka forskningens kvalitet och utbildningens forskningsanknytning och internationalisering. Akademierna ska för att stärka forskningskompetensen utveckla docent- och professorsmeriteringsprogram, särskilt för forskande kvinnor, samt främja forskarrörlighet (forskningstid på annat universitet). Akademierna bör inrätta fler gästprofessorstjänster och adjungerade professorstjänster för att stärka forskningsmiljöerna.

Forskningens omfattning ska öka till svenskt genomsnitt genom att fler doktorander, forskare och forskande lärare, via nyrekryteringar eller indirekt via forskningssamarbeten, knyts till Högskolan. Antal doktorander antagna till forskarutbildning ska vid utgången av 2016 ha tredubblats. Antalet externa projektansökningar och beviljade forskningsmedel ska härigenom öka markant.

För såväl forskningens omfattning som kvalitet är det av vikt att effektiva administrativa stödprocesser finns utvecklade, som hjälper forskningsprocesser att initieras och genomföras med excellent resultat. En fortlöpande utvärdering av forskningen är nödvändig för att säkerställa att åtgärder, som garanterar forskningens tillväxt och framgång, kan vidtas i tid. Forskningen ska ha både akademisk och samhälllig relevans på regional, nationell och internationell nivå. Den forskningsbaserade kunskap som utvecklas vid Högskolan ska i sin tillämpning spela en aktiv roll i samhället och främja utveckling och innovationer. Ett tätt samarbete mellan Högskolan och det regionala näringslivet, den offentliga sektorn och olika

organisationer är av vikt för att kunna tillgodose regionala krav på kompetens på forskarnivå.

Det regionala näringslivet och den offentliga verksamheten ska finna ett mervärde och stöd i den forskar- och forskningskompetens som finns inom Högskolan i Gävle. Forskningen ska medverka till nationell och internationell kunskapsutveckling. Detta kräver att forskare vid Högskolan i Gävle uppmuntras att vara aktiva både i nationella och internationella forskningsnätverk och akademiska organisationer. Vidare ska forskarna uppmuntras att delta i nationellt och internationellt samarbete med forskare från ledande universitet och högskolor, samt med det lokala och regionala näringslivet och den civila och offentliga sektorn. Detta samarbete kan ske både inom ämnesdiscipliner och i mångvetenskapliga forskningsgrupper.

Mål för forskningen

Målsättningen för forskningsstrategin kommer att presenteras på två nivåer; centrala mål och processmål. De centrala målen utgörs av ett fåtal överblickbara och fokuserade mål av allmän styrande natur som ska uppnås. Processmålen beskriver hur processerna för att realisera målen ska se ut.

1. Centrala mål för forskningen

- 1.1 Utveckla ökad mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet
- 1.2 Ge förutsättningar för utveckling av en tredje forskningsprofil
- 1.3 Öka forskningens omfattning

2. Processmål för realisering av forskningsaktiviteten

- 2.1 Att stärka forskningens infrastruktur och rutiner
- 2.2 Att vidareutveckla forskarutbildningsmiljön
- 2.3 Att kraftsamla kring mångvetenskapliga forskarnätverk
- 2.4 Att säkra och utveckla kvaliteten i forskningen

1. Centrala mål för forskningen

1.1 Utveckla ökad mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet

På Högskolan i Gävle ska mångvetenskaplig forskning av högsta kvalitet, som i sin tillämpning har samhällsrelevans på regional, nationell eller internationell nivå, bedrivas. Kärnan ska utgöras av profilerna *Byggd miljö* och *Hälsofrämjande arbetsliv*, som redan idag bedriver mångvetenskaplig forskning med samhällsrelevans. Kvaliteten på forskningen inom profilerna är hög vilket formellt bekräftats genom att båda profilerna (åren 2010 respektive 2012) erhållit rätten att examinera på forskarnivå. Profilerna ska fortsatt stärkas och utvecklas.

Under 2013 – 2016 ska Högskolan ytterligare kraftsamla för att stimulera mångvetenskapliga utbildnings- och forskningsmiljöer, baserade på olika hållbarhetsperspektiv. Forskningen ska vara av högsta kvalitet, enligt gängse kvalitetskriterier. Regionala, nationella eller internationella perspektiv ska återspeglas i verksamheten, så att Högskolan bidrar till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

För att kunna öka den vetenskapliga slagkraften och bredda forskarutbildningen inom forskningsprofilerna, ska den ämnesspecifika forskningen prioriteras och förstärkas. Ämnesgrupper som i dag står utanför profilerna ska ges möjlighet att söka sig till befintliga profiler, eller till den tredje profilen (utvecklingsprofilen pedagogik och didaktik), som ska ges förutsättningar att utvecklas under perioden.

1.2 Ge förutsättningar för utveckling av en tredje forskningsprofil

Högskolan är en erkänd nationell och internationell forskningsmiljö inom områdena didaktik och pedagogik med ett omfattande regionalt, nationellt och internationellt kontaktnät. Under perioden 2013 – 2016 ska forskningsmiljön ges förutsättningar att utvecklas till en tredje forskningsprofil för Högskolan.

Högskolans professionsutbildningar ska ytterligare stärkas med målet att forskning som sker i anslutning till den nya tredje forskningsprofilen kan hävda en nationell tätposition och är internationellt efterfrågad inom sitt specifika kompetensområde. Forskningsledare och ämnesansvariga i didaktik och pedagogik ska i samråd och samverkan med andra forskargrupper ansvara för utformning och utveckling av den nya forskningsprofilen. Utveckling och positionering, både nationellt och internationellt, av den nya forskningsprofilen under perioden 2013 – 2016, kommer att vara avgörande för forskningsprofilens framtid och benämning.

1.3 Öka forskningens omfattning

Högskolans medel för forskning, såväl statliga som externa, ska öka. Externa medel för forskning ska vid utgången av 2016 utgöra en högre andel av Högskolans totala forskningsmedel än det statliga forskningsanslaget. Såväl antalet vetenskapliga publikationer som andelen erhållna externa forskningsanslag ska ligga på minst svenskt genomsnitt. För att nå målet krävs att såväl antalet forskningsansökningar som beviljade ansökningar ökar under perioden.

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) har en betydelsefull uppgift i att följa upp och bevaka hur forskningsmedlen används, liksom i att fortsätta utveckla och öka

kvalitetsindikatorernas roll vid fördelning av det statliga forskningsanslaget, i linje med statens fördelningsmodell.

2. Processmål för realisering av forskningsaktiviteten

2.1 Att stärka forskningens infrastruktur och rutiner

För att ytterligare förbättra förutsättningarna för forskningen, ska stödstrukturerna stärkas. Ett Grants Office, som ska tillhandahålla och utveckla väl fungerande forskningsadministrativa resurser, kommer att inrättas under 2013 för att öka förutsättningarna för internationella samarbetsprojekt (EU-medel samt andra internationella forskningsanslag). Vidare ska rutiner för insamlande och analys av data som beskriver forskningen vid Högskolan ses över i syfte att möjliggöra en lättöverskådlig redovisning av forskningsverksamheten; en redovisning som avser att underlätta ekonomisk uppföljning och stimulera framtida forskningssamarbeten, såväl inom Högskolan som med externa forskningsintressenter.

2.2 Att vidareutveckla forskarutbildningsmiljön

Högskolan ska generellt utgöra en attraktiv forskningsmiljö, i synnerhet för doktorander och forskare inom de ämnen där forskarutbildningsrätt erhållits. Miljön ska vara attraktiv både för unga forskare som strävar mot en akademisk karriär, och för dem som väljer att gå vidare med karriärer exempelvis inom myndigheter, företag, nationella och internationella organisationer. Högskolan ska erbjuda forsknings- och studiemiljöer där alla kan utvecklas till kunniga, kritiskt tänkande, kreativa och ansvars-kännande individer. Forskarutbildningen ska bidra till att stärka profilernas utveckling, både kunskapsmässigt och kompetensmässigt. Forskarutbildningen ska under perioden kännetecknas av en god studie- och lärandemiljö där doktoranderna upplever starkt stöd i sina studier, samtidigt som det finns en social kontext som binder samman forskare från olika ämnen.

Forskarutbildningskurser, såväl generella som ämnesspecifika, ska utvecklas vid Högskolan i Gävle. Kurserna erbjuds i första hand till doktorander antagna vid och/eller finansierade av Högskolan i Gävle. Forskarstuderande ska under sin utbildning även erbjudas möjligheter att läsa doktorandkurser vid andra lärosäten. Kursutbudet ska utvärderas av forskarutbildningsnämnden.

Vid Högskolan ska finnas såväl huvudhandledare som biträdande handledare för doktorander antagna vid Högskolan i Gävle. För att säkra kompetensen hos handledarna och för att möjliggöra för fler att bli handledare ska en egen handledarutbildning, som också kan erbjudas till intresserade vid andra lärosäten, utvecklas. En egen handledarutbildning säkrar framtiden för forskarutbildningen vid Högskolan och erbjuder kompetensutvecklingsmöjligheter för lärarna.

För utveckling av forskarutbildningsmiljön bör Högskolan verka för att flera ämnen inom profilmrådena får examensrätt för forskarutbildning. Forskarutbildningsnämnden har det vetenskapliga ansvaret för forskarutbildningen.

2.3 Att kraftsamla kring mångvetenskapliga forskarnätverk

Under perioden ska det vetenskapliga forskningssamarbetet såväl inom som mellan olika akademier öka. Betydelsen av att utveckla mångvetenskapliga forskningssamarbetsprojekt

bör särskilt uppmärksammas. Detta som ett led i att skapa fokuserad mångdimensionell forskning som kan öka möjligheterna att erhålla externa forskningsmedel och öka den vetenskapliga produktionen. Förutom att konkurrenskraftiga mångvetenskapliga forskningsgrupper inom Högskolan går samman i gemensamma forskningsansökningar, bör samarbetet även inkludera externa ledande forskare vid andra högskolor och universitet. Forskarrörlighet (forskningstid på annat universitet) och samarbeten inom internationella forskningsnätverk bör också öka.

Högskolan ska verka för att forskning, särskilt inom ramen för forskningsprofilerna *Byggd miljö* och *Hälsofrämjande arbetsliv*, kan ske inom ramen för mångvetenskapliga forskarnätverk, som väl utnyttjar den kraftfulla gemensamma forskningspotential som finns i de båda profilerna.

2.4 Att säkra och utveckla kvalitén i forskningen

Vid Högskolan i Gävle ska forskningen genomföras med excellent resultat. Under den inledande fasen av kommande treårsperiod ska därför ett system för utvärdering, som säkrar och utvecklar forskningens kvalitet efter forskarsamhällets kvalitetskrav, tas fram.

Under 2014 utvärderas de två forskningsprofilerna, *Byggd miljö* och *Hälsofrämjande arbetsliv*, som etablerades under föregående forsknings- och utbildningsstrategi, enligt det framtagna systemet. Profilerna är högskoleövergripande till sin natur och har verkat styrande på utvecklingen under flera år. Båda profilerna har erhållit forskarutbildningsrätter vilka fortlöpande behöver kvalitetssäkras inför framtida granskningar. Utvärderingen av profilerna kan ge värdefullt underlag för kommande strategier och verksamhetsutveckling. Vid utvärdering är det av vikt att belysa vad profilerna har betytt för Högskolan och för utvecklingen av verksamheten, liksom för synliggörandet av Högskolan i Gävle, regionalt, nationellt och internationellt. Under perioden ska även kvaliteten i övriga forskningsområden utvärderas.

Uppföljningsbara mål och indikatorer, baserade på statens nyckeltal för den kvalitetsbaserade resursfördelningen, ska ligga till grund för den interna fördelningen av det statliga forskningsanslaget. Det innebär att forskare med externa medel och omfattande vetenskaplig produktion ska premieras, vilket ska sporra till ytterligare ansträngningar att såväl söka externa medel som att publicera. Publikationer i vetenskapliga publiceringskällor ska vid utgången av 2016 ligga på svenskt genomsnitt.

Jämställdhet och mångfald

Forskning ska genomföras utifrån krav på jämställdhet, mångfald och öppenhet mot olika kulturer. Internationellt samarbete ska därför uppmuntras och stödjas. Möjligheter för forskare att söka sig ut och etablera nätverk är en viktig förutsättning för den framtida forskningen vid Högskolan. Detta skapar en god grund för kunskapsbredden och bidrar till en kompetensutveckling hos den enskilda forskaren likväl som hos forskargruppen.

Andelen kvinnor som är forskare ska öka under perioden och särskilda satsningar på kompetensutveckling och rekrytering ska ske. Ett stort ansvar faller på såväl forskningsprofilledare som andra forskningsledare att medverka till att en jämnare könsfördelning uppnås i forskargrupper under perioden 2013 – 2016.